Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Keskiviikko 5.11.2025 klo 9.30—11.30

Läsnä
puheenjohtaja Krista Kiuru sd
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Kim Berg sd
jäsen Bella Forsgrén vihr (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (4 osittain)
jäsen Hilkka Kemppi kesk (4, 5, 6, 7, 8)
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ville Merinen sd (1, 2, 3) (4, 5 osittain)
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas (6, 7, 8, 9, 10, 11) (5 osittain)
jäsen Anne Rintamäki ps
jäsen Päivi Räsänen kd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11) (8 osittain)
jäsen Pia Sillanpää ps
jäsen Oskari Valtola kok
jäsen Ville Väyrynen kok (6, 7, 8, 9, 10, 11) (5 osittain)
jäsen Henrik Wickström r
varajäsen Kaisa Garedew ps (6, 7) (5, 8 osittain)
varajäsen Mari Kaunistola kok (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (4 osittain)
varajäsen Hanna Laine-Nousimaa sd

Sihteerit
valiokuntaneuvos Pirjo Kainulainen (1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11)
valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 12 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 118/2025 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 39/2025 vp
Valiokunnan lausunto PuVL 12/2025 vp

Puolustusvaliokunnan lausunto PuVL 12/2025 vp on saapunut valiokuntaan.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 87/2025 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 36/2025 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi A 4

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 117/2025 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 3 §:n muuttamisesta A 5

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Asian käsittely keskeytettiin.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle opintotuen muutoksenhakulautakunnan yhdistämistä sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan koskevaksi lainsäädännöksi ja eräiksi muiksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 80/2025 vp

Valiokunnan lausunto SiVL 9/2025 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle opintotuen muutoksenhakulautakunnan yhdistämistä sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan koskevaksi lainsäädännöksi ja eräiksi muiksi laeiksi A 6

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 119/2025 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elatustukilain, lapsen elatuksesta annetun lain sekä tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 115/2025 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elatustukilain, lapsen elatuksesta annetun lain sekä tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta A 8

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä mietintöluonnokseen lisättiin seuraava lausumaehdotus: ”*Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa ehdotetun sääntelyn vaikutuksia elatustukimenojen kehittymiseen ja hyvinvointialueiden työmäärään sekä jatkaa lapsen elatukseen liittyvän sääntelyn, perheoikeudellisen palvelu- ja päätöksentekojärjestelmän sekä lasten ja perheiden sosiaaliturvan kehittämistä.*”

Muilta osin mietintöluonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

9. Muut asiat

Keskusteltiin valiokunnan työsuunnitelmasta ja kokousajoista.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 117/2025 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 3 §:n muuttamisesta A 5 ja A 10

Jatkettiin asian käsittelyä.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraava äänestys ja tehtiin seuraavat muutokset mietintöluonnokseen:

Ed. Lindén ed. Forsgrénin kannattamana esitti, että lakiehdotus hylätään. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—6.

Lisättiin kappaleen 6 loppuun seuraava virke: ”*Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa korotuksen määrästä tuotiin esiin erilaisia näkemyksiä.*”Lisättiin uusi 8 a kappale, jonka toiseksi virkkeeksi siirrettiin kappaleen 8 toiseksi viimeinen virke: ”*Valiokunta toteaa, että asiakasmaksulain 3 §:ssä tarkoitettuja hyväksyttäviä syitä varatun ajan peruuttamatta jättämiselle ovat asiakasmaksulain esitöiden (HE 129/2020) mukaan ainakin sellaiset äkilliset olosuhteisiin liittyvät syyt, jotka ovat asiakkaan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella ja jotka eivät ole olleet asiakkaan tai tämän edustajan tiedossa, kun aikaa on varattu (esim. äkillinen sairastuminen tai tapaturma, muu äkillinen kriisi kuten läheisen menetys, pitkäkestoisen sairauden tai vamman pahenemisvaihe, vammaisen henkilön kuljetuspalvelun myöhästyminen tai hänen käytössään olevan apuvälineen rikkoutuminen). Heikommassa asemassa olevien henkilöiden osalta valiokunta kiinnittää erityisesti huomiota hyvinvointialueen velvollisuuteen jättää maksu perimättä, jos maksun perimistä on pidettävä kohtuuttomana. Maksun periminen on asiakasmaksulain esitöiden (HE 129/2020) mukaan kohtuutonta aina silloin, jos asiakkaalla ei olosuhteidensa vuoksi ole käytännössä ollut mahdollisuutta toimia asiassa toisin. Kohtuuttomuus arvioidaan aina tapauskohtaisesti, ja arvioinnissa voidaan ottaa huomioon esimerkiksi asiakkaan nuori ikä, pitkittynyt vaikea elämäntilanne, kehitysvammaisuus, muistisairaus, neuropsykiatriset häiriöt tai mielenterveysongelmat.*”

Lisättiin uusi 8 b kappale, jonka ensimmäiseksi virkkeeksi siirrettiin kappaleen 9 ensimmäinen virke osittain muutettuna sekä kolmanneksi virkkeeksi kappaleen 8 viimeinen virke: ”*Valiokunta korostaa, että maksun perimisen edellytyksenä on lisäksi se, että asiakkaalla on hyvinvointialueen mahdollistama tosiasiallinen mahdollisuus peruuttaa käyttämättä jäävä palvelu ennalta. Myös asiakasmaksulain esitöissä (HE 129/2020) korostetaan sitä, että hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että ajan tai paikan peruuttaminen voi tosiasiallisesti ja teknisesti toteutua ohjeistetussa määräajassa. Lisäksi valiokunta painottaa hyvinvointialueen velvollisuutta antaa asiakkaalle ajanvarauksen yhteydessä ohjeet ajanvarauksen peruuttamiseksi sekä velvollisuutta ilmoittaa asiakkaalle ajanvarauksen yhteydessä mahdollisuudesta periä maksu käyttämättömästä ja peruuttamattomasta ajasta.*”

Muilta osin mietintöluonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Ed. Lindén varasi tilaisuuden vastalauseen jättämiseen. Ilmoitettiin, että se on jätettävä viimeistään tänään 5.11.2025 klo 12.00.

Mietintöön jätettiin vastalause: Lindén, Kiuru, Berg, Forsgrén, Pekonen, Laine-Nousimaa

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

11. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 6.11.2025 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen